

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput IV. Ostenditur numquam licitum esse concupiscentiae motibus
assentiri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

stinus: Non eis amore conglutinetur, neque velut membra sui animi faciat, quod fit amando, nec cum resecari cœperint, cum cruciatu ac tabe fœdent; sed eis totus superferatur, & habere illa atque regere, cum opus est, paratus, & amittere, ac non habere paratior (lib. 2. de lib. arbitr. cap. 15.)

CAPUT IV.

Ostenditur numquam licitum esse Concupiscentiæ motibus assentiri.

Mali concupiscentiæ, seu erga creaturas amoris effectus, quos enumeravimus, rationes subministrant, ut Scholæ loquuntur, a posteriori, quibus ostenditur licitum numquam esse concupiscentiæ motibus assentiri, illosque sequi; verum eadem veritas a priori etiam validis argumentis demonstratur.

Deus hominem condens in numero, mensura, & pondere illum creavit, quemadmodum & creaturas reliquas, id est locum, quem obtinebat, illi tribuit, ejus potentias est moderatus, naturalemque illi instinctum indidit, ut centrum quæreret, in quo quiesceret: sub se illum posuit, superiorem pure corporeis creaturis constituit, & intelligentibus creaturis reliquis, scilicet Angelis, parem fecit; sibi veluti Domino inferiorem collocavit, corporeis creaturis veluti subditis superiorem, Angelis veluti sociis æqualem. Æternus hic ordo & immutabilis a Deo est constitutus, quem nisi contra naturam suam agat,

agat,

agat, turbare homo non potest. Ad Deum igitur suum veluti principium, ultimumque finem pergere unice debet, cujus fruitione solum beatus esse potest; nequit enim beatitudinem consequi, nisi bonum supra se positum, videlicet Deum acquirat. Ut ad hoc perveniat bonum, pondere indiget, quo feratur, hocque pondus est amor, ait Augustinus: *Amor meus pondus meum; illo feror, quocumque feror* (lib. 13. *Confess. cap. 9.*). Pondus esse concupiscentiam negare non possumus, quo non in Deum, sed in nos ipsos, aut in creaturas ferimur. Illam propterea sequi non possumus, quin æternam immutabilemque Dei legem violemus, humanæque naturæ ordinem ea invertat. Elementum quodlibet pondere suo ad centrum fertur, ad superiora ignis, terra ad ima; illorum nullum hunc præterit ordinem, nisi vi superiori agatur, ut Deo obediat, aut nisi exterioris aliqujus agentis insolitam vim patiatur; inquietum vero jugiter est, donec ad naturam suam redeat; in antiquum secus chaos mundus laberetur, & periret. Cum ad Deum homo veluti ad centrum pergit, ordinem suum tenet, suamque servat integritatem; sed si in seipso, aut in creatura aliqua velit quiescere, ecce in homine turbatio, & confusio. *Vides, inquit Sanctus Augustinus, in ista distributione naturam quid summe sit, quid infime, & tamen sit quid medie, majusque infimo, & minus summo sit. Summum illud est beatitas: infimum, quod nec beatum esse potest, nec miserum; quod vero medium (homo scilicet) vivit inclinatione ad infimum misere, conversione ad*

Ostendit. numq. licit. esse Conc. &c. III

ad summum beate vivit. Qui Christo credit, non diligit infimum, nec superbit in medio (epist. 65.). Pulchrius nil aut illustrius dici potest, ut declaretur ordo, in quo fuit homo a Deo conditus, & quo suam ipse felicitatem debet exquirere.

Dum creaturam homo diligit, se deprimit, ac minor evadit, quam a Deo est conditus; nam amore suo creaturæ se subjicit, cui naturæ suæ dignitate supereminet, ideoque in nihilum labitur, & nihilum ipse fit. Propterea, inquit Augustinus, nihil sunt quæ facta sunt, cum superiora ad inferiora declinant, ubi est omne peccatum, & omne quod dicitur malum (contra Secundin. cap. 10.). Numquam Christiano licet, nec licere potest, ad inferiora declinare, & in nihilum tendere. Hoc creatura omnis naturaliter fugit, omnique nisu vitare conatur. Quando Lucifer non in Deum ferri, sed in seipso manere maluit, minor effectus est, & dæmon evasit, & quando ab altiore loco lapsus est, tanto profundius in nihilum decidit. Quando enim quæque res minus est, tanto vicinior nihilo est. Cum autem isti defectus sunt, recte reprehenduntur, & peccata nominantur.

Duobus modis summum homo bonum deserit, ut creato bono adhæreat. Aut enim cor hominis in Creatoris vel creaturæ electione ita est paratum, ut Deum sciens ac lubens deserat, & creaturæ adhærere malit; aut actu nec recogitans Deum derelinquit, creaturæ adhærens, quin tamen illam Creatori præferat, paratum alioquin, si

si alterutrum esset deserendum, præ creato bono increatum numquam bonum deserere. Qui primo modo agit, mortaliter peccat; qui vero altero modo agit, peccat solum venialiter. Hinc peccatum quodlibet est hominis a Creatore aversio, & ad creaturam conversio: in mortali peccato id omnino evenit, in veniali evenit imperfecte; sed in veniali etiam adest aliqua ad creaturam conversio, quæ numquam est licita, quamvis magna vel parva existat. Dei lex immutabilis jubet, ut homo semper & ubique in Deum tanquam in finem suum ultimum feratur, & in ipso dumtaxat quiescat, ut sæpius diximus. Hæc lex nec in re levi absque peccato violari potest; quæ enim fornicationem lex prohibet, eadem & officiosum mendacium verat. Quapropter inquit sanctus Augustinus: *Neque itaque potest convincere aliquando esse mentiendum, nisi qui potuerit ostendere æternum aliquod bonum obtineri posse mendacio: sed cum tanto quisque ab æternitate discedat, quanto a veritate discordat, absurdissimum est dicere, discedendo inde posse ad boni aliquid aliquem pervenire. Aut si est aliquod bonum æternum, quod non completatur veritas, non erit verum, & ideo nec bonum erit, quia falsum erit. Ut autem animus corpori, ita etiam veritas ipsi animo præponenda est, ut eam non solum magis quam corpus, sed etiam magis quam seipsum appetat animus. Ita quippe erit integrior & castior, cum ejus potius immutabilitate, quam sua mutabilitate perfruetur (De Mendacio cap. 7.).* In eadem sunt sententia sanctus Thomas ejusque Discipuli; solum in loquendi modo differunt. Certum igitur

tur est in peccato quolibet aliquam de creatura delectationem reperiri, hancque delectationem malam semper esse, quia *uti creatura, non frui debet homo; nec est aliunde vita hominum vitiosa atque culpabilis, quam male utens & male fruens.* Hæc est rationalis hominis felicitas, in Deum ferri, illum ut finem suum colere, nec sine illo beatum esse posse. Quomodo igitur absque peccato potest hæc bona recusare? *Propterea, inquit Augustinus, corporea diligendo peccamus, quia spiritualia diligere & iustitia debemus, & natura possumus, & tunc in nostro genere optimi & beatissimi sumus (De Duab. animabus cap. 13.).*

C A P U T V.

Sensuum oblectamentis, etiam moderate, ob solam voluptatem frui inhonestum est.

Pelagiani, qui originale peccatum negabant, malam esse concupiscentiam pariter negabant, nullumque motibus eius assentiendo peccatum committi docebant. Ex malo principio malam illos consequentiam traxisse non miror; sed merito mirandum existimo quosdam Recentiores docere, si quis modeste ac moderate creaturis, honoribus, laudibus, gloria, dominatione, & licitis sensuum voluptatibus utatur, posse hæc licite propter seipsa amari, quin ad alium finem referantur (a).

Evi-

(a) Quantum hi Moralistæ a vero aberrarint, Innocentius XI. manifestum fecit istam n. 9. configens propositionem: *Opus conjugii ob solam voluptatem* Godeau Theol. Mor. Pars I. H tem